

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/59

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/12604

Karar No. 2025/3

Tarihi: 06.01.2025

- YILLIK İZİNİN KULLANILDIĞINI İŞVERENİN KANITLAMASININ GEREKTİĞİ
- YILLIK İZİNİN YAZILI BELGE İLE KANITLANMA ZORUNLULUĞU
- BEŞ YIL VE ÜZERİ HİÇ YILLIK İZİN KULLANILMADIĞI İLERİ SÜRÜLDÜĞÜNDE HAKİMİN DAVAYI AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ ÇERÇEVESİNDE İŞÇİNİN DİNLENMESİNİN GEREKTİĞİ

ÖZETİ Yıllık izinlerin kullandırıldığı noktasında ispat yükü, işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullandırıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile ispatlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 31. maddesinde, hâkimin davayı aydınlatma ödevi düzenlenmiş olup madde uyarınca, hâkim uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumlarda, maddi veya hukuki açıdan belirsiz yahut çelişkili gördüğü hususlar hakkında, taraflara açıklama yaptırabileceği, soru sorabileceği ve delil gösterilmesini isteyebileceği düzenlenmiştir. İşçinin uzun süre yıllık izin kullandırılmadığı iddiaları karşısında 6100 sayılı Kanun'un 31. maddesinde öngörülen davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde hâkimin, davacı işçiyi bizzat dinleyerek çalışma ve dinlenme süreleri konusunu açıklığa kavuşturması gerekir. Dairemizce uzun süre kavramı beş yıl ve daha

fazla süre olarak değerlendirilmiş olup kullandırılmadığı iddia edilen süresinin toplamda beş yıllık veya daha fazla olması hâlinde anılan hüküm çerçevesinde uygulama yapılmalıdır.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı asıl dava dilekçesinde; 1995-2011 yılları arasında Yeşilova Belediyesinde kamu işçisi olarak çalışmakta iken 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un (6111 sayılı Kanun) 166. maddesi gereğince Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğüne atamasının yapıldığını ve hâlen sürekli işçi statüsünde çalışmakta olduğunu, 1995-2011 yılları arasında yıllık izinlerini kullanmadığını, defalarca talep etmiş olmasına rağmen şu anda görev yaptığı Kurumda da ilgili çalışma dönemine dair yıllık izinlerinin kullandırılmadığını, kamu kurum ve kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin yıllık izin hesabı yönünden birleştirilmesinin zorunlu olduğunu ileri sürerek 1995-2011 yılları arasında Yeşilova Belediyesi nezdinde kamu işçisi olarak çalışmakta iken hak kazanmış ve kullanmamış olduğu yıllık izin süresinin tespitini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davacının Yeşilova Belediyesinde kamu işçisi olarak çalışmakta iken 2011 yılında 6111 sayılı Kanun'un 166. maddesine istinaden davalı Kuruma atamasının yapıldığını ve hâlen Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde sürekli işçi statüsünde çalışmakta olduğunu, tespit davasının hak düşürücü süre olan 5 yıllık süre içerisinde açılmadığını, davanın bu sebeple reddi gerektiğini, Yeşilova Belediyesi tarafından ibraz edilen 06.09.2019 tarihli yazı içeriğinde davacının yıllık izinlerini kullandığının belirtildiğini, davacının davalı Kurum bünyesinde çalıştığı dönemlerde de yıllık izinlerini kullanmış olup kullanmış olduğu yıllık izinlere ait belgelerin Mahkemeye sunulduğunu, dolayısıyla müvekkili Kurumun sorumlu olduğu ve davacıya kullandırılmamış yıllık izin bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davalı Kurum ve dava dışı Yeşilova Belediyesi tarafından davacının dava konusu çalışma döneminde yıllık izin hakkını kullandığına dair herhangi bir belge sunulmadığı, dosya kapsamında yer alan dava dışı Belediye tarafından tanzim edilen 15.03.2019 tarihli ve 06.09.2019 tarihli belge içerikleri ile 1475 sayılı İş Kanunu ve 4857 sayılı İş

Kanunu'nun (4857 sayılı Kanun) yıllık izne ilişkin hükümleri dikkate alındığında davacının 1995-2011 yılları arasındaki çalışmalarıyla ilgili olarak kullanılmamış 306 günlük yıllık izin hakkının bulunduğu tespitine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının 1995-2011 yılları arasında Yeşilova Belediyesinde kamu işçisi olarak çalışmakta iken 6111 sayılı Kanun ile davalı Kurum nezdinde işe başladığı, İlk Derece Mahkemesinin hükmüne esas teşkil eden bilirkişi raporunda davacının kıdemi, sendika üyelik tarihi ve toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre değerlendirme yapılarak davacının kullandığı ispatlanamayan yıllık izin süresinin tespitinde isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılamada ve istinaf aşamasında ileri sürdükleri usule ilişkin itirazlarını yinelediklerini,
2. Arbuluculuğa başvurulduğuna ilişkin belge Mahkemeye sunulmadığından davanın bu sebeple de reddi gerektiğini,
3. Davanın 2016 yılından sonra 5 yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra açılması sebebiyle usulden reddi gerektiğini, davacının taleplerinin zamanaşımına uğradığını,
4. Yeşilova Belediyesi tarafından ibraz edilen 06.09.2019 tarihli yazı cevabında davacının çalışma arkadaşlarının beyanına göre yıllık izinlerini kullandığının belirtilmiş olmasına rağmen bu husus açıklığa kavuşturulmaksızın karar verilmesinin hatalı olduğunu,
5. Davacının müvekkili Kurum bünyesinde kullanmış olduğu yıllık izinlerine ilişkin belgelerin İlk Derece Mahkemesine sunulduğunu, müvekkili Kurumun sorumlu olduğu ve davacının kullanmadığı yıllık izinlerinin bulunmadığını ileri sürülmektedir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davacının 1995-2011 yılları arasında hak kazandığı yıllık izin süresinin tespitine ilişkindir. 1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. 4857 sayılı Kanun'un 59. maddesinde, iş sözleşmesinin herhangi bir sebeple sona ermesi hâlinde, işçiye kullandırılmayan yıllık izin sürelerine ait

ücretlerin son ücret üzerinden ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Yıllık izinlerin kullanıldığı noktada ispat yükü, işverene aittir. İşveren yıllık izinlerin kullanıldığını imzalı izin defteri veya eşdeğer bir belge ile ispatlamalıdır. Bu konuda ispat yükü üzerinde olan işveren, işçiye yemin teklif edebilir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 31. maddesinde, hâkimin davayı aydınlatma ödevi düzenlenmiş olup madde uyarınca, hâkim uyuşmazlığın aydınlatılmasının zorunlu kıldığı durumlarda, maddi veya hukuki açıdan belirsiz yahut çelişkili gördüğü hususlar hakkında, taraflara açıklama yaptırabileceği, soru sorabileceği ve delil gösterilmesini isteyebileceği düzenlenmiştir. İşçinin uzun süre yıllık izin kullanılmadığı iddiaları karşısında 6100 sayılı Kanun'un 31. maddesinde öngörülen davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde hâkimin, davacı işçiyi bizzat dinleyerek çalışma ve dinlenme süreleri konusunu açıklığa kavuşturması gerekir. Dairemizce uzun süre kavramı beş yıl ve daha fazla süre olarak değerlendirilmiş olup kullanılmadığı iddia edilen izin süresinin toplamda beş yıllık veya daha fazla olması hâlinde anılan hüküm çerçevesinde uygulama yapılmalıdır.

Somut uyuşmazlıkta; davacı 6111 sayılı Kanun'un 166. maddesi uyarınca davalı Kuruma devredilmeden evvel 1995-2011 yılları arasında Yeşilova Belediyesi nezdinde kamu işçisi olarak çalışmakta iken hak kazandığı ve kullanmadığı yıllık izin süresinin tespitini talep etmiş olup İlk Derece Mahkemesince davacının 1995-2011 yılları arasındaki çalışmalarına ilişkin olarak kullanılmamış 306 günlük yıllık izin hakkının bulunduğu tespitine karar verilmiştir. Davacının 15 tam yıl boyunca hiç yıllık izin kullanmadan çalışmış olduğuna ilişkin Mahkeme kabulü hayatın olağan akışına aykırı olduğundan, 6100 sayılı Kanun'un 31. maddesinde düzenlenen hâkimin davayı aydınlatma ödevi çerçevesinde davacı asıl duruşmaya davet edilerek çalışma süresi boyunca yıllık izin kullanıp kullanmadığı konusundaki beyanını almasından sonra bu beyanın sonucuna ve tüm dosya kapsamına göre değerlendirme yapılarak bir karar vermesi gerekmektedir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA**,

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

06.01.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.